

GLOSSARIY

10.4 Odam qon aylanish sistemasining organlari

1. Yurak — qon aylanish tizimining markaziy muskulli organi, qonning organizm bo‘ylab harakatlanishini ta'minlaydi.
2. Qon tomirlari — qon yurakdan to‘qimalarga va to‘qimalardan yurakka olib keluvchi yulduzchalar tizimi.
3. Arteriyalar — yurakdan oksigenli qon olib chiqadigan qon tomirlari.
4. Vena — organizmdan kislorodsiz qon yurak tomon olib keluvchi qon tomirlari.
5. Kapillyarlar — arteriyalar va venalar orasidagi eng mayda qon tomirlari, moddalar almashinuvi sodir bo‘ladi.
6. Qon — organizmda moddalar va gazlarni tashuvchi suyuq to‘qima.
7. Qon plazmasi — qonning suyuq qismi, oziq moddalar, gormonlar va chiqindi mahsulotlarni tashiydi.
8. Qizil qon hujayralari (eritrotsitlar) — qon tugmalari, kislorodni to‘qimalarga yetkazadi.
9. Oq qon hujayralari (leykotsitlar) — immun tizimining asosiy hujayralari, organizmni infeksiyalardan himoya qiladi.
10. Qon trombotsitlari (plateletlar) — qon ivishini ta'minlovchi hujayralar.
11. Yurak qopqog‘i — yurak bo‘limlari orasida qon oqimini bir yo‘nalishda saqlovchi tuzilma.
12. Qon aylanishi — qonning yurak va qon tomirlari orqali to‘qimalarga aylanish jarayoni.
13. Kichik qon aylanishi — yurakdan o‘pka tomon qon ketishi, u yerda kislorod bilan to‘yingan.
14. Katta qon aylanishi — organizm to‘qimalariga kislorodli qon yetkazish jarayoni.

15. Yurak bo'limlari — o'ng va chap, atrium va ventrikul; qon oqimini boshqaradi.
16. Aorta — katta arteriya, yurakdan to'qimalarga qon olib boruvchi eng katta qon tomiri.
17. Yurak mushaklari (miokard) — yurakning asosiy ishchi muskullari.
18. Yurak tebranishi (tepa) — yurakning ritmik siqilishi va bo'shashishi.
19. Yurak elektrokardiogrammasi (EKG) — yurak faoliyatini elektr signallari orqali o'lchash usuli.
20. Qon bosimi — arteriyalarda qonning devorlarga bosimi, yurak sog'lig'i ko'rsatkichi.